

Література:

1. Куліш А. М., Кобзева Т. А., Шаніро В. С. Інформаційне право України: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2016. 108 с.
2. Макарусь Б. Інформаційне суспільство як новий етап розвитку суспільства. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2017/%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5-%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%B%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D1%8F%D0%BA-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9-%D0%B5%D1%82/>
3. Хто володіє інформацією – той володіє Світом. URL: https://nnovosti.info/articles/hto_volodije_informatsijeju_toj_volodije_svitom-622.html

Філіпенко Тетяна Вячеславівна,

професор кафедри права та публічного адміністрування

Маріупольського державного університету,

доктор наук з державного управління, професор

ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Особливістю органів місцевого самоврядування є те, що вони найбільш наближені до територіальних громад та розв'язують значну частину місцевих справ, діючи в межах закону, під свою відповідальність та в інтересах населення. Експерти ООН зазначають: «Децентралізація управління після розвалу старої системи підняла проблему корупції місцевого самоврядування в усій Східній Європі. Це одна з причин, чому боротьба з корупцією має починатися на місцевому рівні, як це робиться в Болгарії, Польщі, Сербії тощо, де можна спостерігати появу «чистих» муніципалітетів і місцевих філій неурядових організацій, які безпосередньо борються з корупцією. Місцеві адміністрації швидше відгукуються на волю народу, ніж державний та регіональний рівні, що ще більше зміцнює аргументи на користь антикорупційної діяльності на місцевому рівні. Місцеві жителі можуть давати оцінку роботі місцевого самоврядування, судячи з якості послуг, які вони отримують. Ось чому так важливо для місцевого самоврядування домагатися створення функціонально цілісної системи, в якій підтримується високий рівень інтегрованості, чесності і гордості на всіх рівнях публічної влади, приватних інститутів (бізнес-структури) та інститутів громадянського суспільства» [1].

За статистикою на місцевому рівні відбувається найбільша кількість корупційних зловживань та правопорушень, оскільки на цьому рівні надається найбільша кількість адміністративних послуг та відбувається найбільша кількість взаємодій громадян з владними інституціями та посадовими особами – потенційними суб'єктами корупційних дій.

Крім традиційних зловживань владними повноваженнями, службового підроблення, отримання неправомірної вигоди в органах місцевого самоврядування, набувають поширення протекції друзям, знайомим і родичам, отримання «відкатів» за надані бюджетні замовлення на господарські роботи, отримання неправомірної винагороди за право додаткової інформації під час проведення тендерних процедур.

Корупція на місцевому рівні відбувається при безпосередній взаємодії громадянина та посадової особи органу місцевого самоврядування. Приватні особи та підприємці стимулюють існування корупції шляхом дачі хабаря чиновнику з метою отримання індивідуальних привілеїв і конкурентних переваг. Це, як правило, рішення щодо надання права власності чи оренди на земельні ділянки; питання, пов'язані зі зміною форми власності, дозволів на будівництво та розміщення тимчасових об'єктів торгівлі чи послуг. Ураховуючи те, що корупція на місцевому рівні має характер повного задоволення сторін, фактично вигоду від незаконних дій отримують всі сторони. Скарг зазвичай не буває, оскільки корупційні діяння є специфічними і незрозумілими для широкого загалу громадян [2, с. 184].

За висновками дослідження громадської думки про стан корупції в Україні, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології на замовлення USAID / Програма сприяння громадській активності «Долучайся!», переконаність людей у корумпованості органів влади протягом останніх трьох років суттєво підвищилася [3]. Проведене у липні-серпні 2018 року дослідження свідчить, що 45,7% опитаних громадян вважають дуже корумпованими обласні органи влади (на 8,2% більше, ніж в 2015 році), 38,5% назвали дуже корумпованими міську та сільську раду (на 6,1% більше, ніж в 2015 році).

У дослідженні зазначається, що значний відсоток (46,8%) дорослого населення вважає, що надання хабаря, неофіційних послуг або подарунка за певних обставин може бути виправданим, якщо це необхідно для владнання важливої для них справи; 41,5% – що корупція не може бути виправданою за жодних обставин. Однак, порівняно із 2015 роком схильність населення виправдовувати корупцію дещо знизилася (на 2,9%, із 49,7% до 46,8%). Як і раніше, дещо більш схильні виправдовувати корупцію люди до 60 років, ніж старші, жінки, ніж чоловіки, та мешканці міст, ніж люди у сільській місцевості.

Аналогічні дані отримані соціологічною групою «Рейтинг» в рамках проекту «Портрети регіонів», якою з 16 листопада по 16 грудня 2018 року

було проведено опитування серед громадян України віком старше 18-ти років в усіх областях України та м. Києві (за виключенням окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим). Загалом у дослідженні методом особистого інтерв'ю було опитано 40000 респондентів (по 1600 респондентів у кожній області). Серед найбільш важливих проблем для країни 72% опитаних громадян визначили конфлікт на Сході України, 41% громадян – корупцію в органах влади [4].

За результатами опитування діяльність центральної влади громадяни областей оцінюють гірше, аніж місцевої. Так роботою Верховної Ради задоволені лише 6% (не задоволені – 88%). Рівень задоволеності місцевими головами вищий, аніж обласною владою: роботою ОДА задоволені 23%, а роботою місцевих голів – 43%. Серед обласних державних адміністрацій відносно кращі оцінки зафіксовано стосовно діяльності Харківської та Львівської ОДА, найгірші – щодо Миколаївської, Херсонської та Луганської ОДА. Міськими та сільськими головами найбільше задоволені у Хмельницькій, Харківській, Львівській та Одеській областях, найменше – на Херсонщині.

Респонденти частіше бачать зростання рівня корупції загалом по Україні (42%), аніж в області (32%), чи за місцем проживання (28%). Близько 40-50% опитаних вважають, що ситуація з хабарництвом не змінилася на центральному, чи місцевому рівнях. Про зменшення рівня корупції говорили лише 5-8% опитаних. Найгірше рівень корупції на рівні області оцінили у Дніпропетровській, Луганській, Одеській, Вінницькій областях. На рівні власного населеного пункту – у Дніпропетровській, Луганській, Одеській, Вінницькій областях, а також у місті Києві.

Сьогодні у всіх областях України прийняті регіональні програми протидії корупції, створені уповноважені підрозділи з питань запобігання та виявлення корупції, проте відкритим залишається питання про незалежне та ефективне функціонування спеціального міжвідомчого уповноваженого органу, який би в цілому координував роботу в даному напрямку, займався моніторингом ситуації, формував зведену базу даних, вів аналітичну діяльність і т. п. Нажаль, в даний час відбувається протистояння щодо розподілу вищеперелічених повноважень між Національним агентством з питань запобігання корупції, Національним антикорупційним бюро України, органами прокуратури, Національної поліції та іншими спеціально уповноваженими органами, що перебувають під шаленим політичним тиском та посиленою увагою суспільства.

У той же час суспільна довіра до антикорупційних органів зростає, хоча і залишаються очікування суспільства щодо покарання і ув'язнення корупціонерів. За офіційною інформацією, тільки за друге півріччя 2018 року до НАБУ звернулися понад 3600 осіб. Ще 234 звернення надійшло від громадських організацій.

Аналіз основних корупційних тенденцій в Україні взагалі та на рівні органів місцевого самоврядування зокрема дозволяє зазначити, що антикорупційна політика будь-якої держави (і на центральному і на місцевому рівні) повинна включати заходи, спрямовані на вирішення таких основних завдань:

- реально децентралізувати владу (передавши більшість її повноважень в регіони) з метою посилення громадського контролю та підвищення ефективності органів виконавчої влади;
- реформувати систему публічного управління та надання адміністративних процедур;
- зменшувати адміністративний тиск на підприємства та інші суб'єкти господарювання, запобігати тінізації економіки;
- забезпечувати добросесність працівників на публічній службі та на службі в органах місцевого самоврядування;
- поліпшувати умови доступу до інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- забезпечувати прозорість під час використання державного майна та бюджетних коштів;
- усунути недоліки чинного законодавства, що регулюють питання, пов'язані з протидією корупції;
- запровадити системний моніторинг рівня корупції в державі на основі Національної системи оцінювання рівня корупції;
- проводити антикорупційне навчання як державних службовців, так і посадових осіб місцевого самоврядування;
- посилити боротьбу з корупцією на всіх її рівнях;
- здійснити заходи, спрямовані на зменшення кола умов та обставин, що сприяють корупції;
- здійснити заходи, спрямовані на зменшення вигід для всіх сторін, які беруть участь у корупційній угоді, від оформлення до укладання останньої;
- здійснити заходи, спрямовані на збільшення вірогідності виявлення корупційних діянь та покарань за завдану шкоду;
- створити систему комплексного впливу держави на мотиви корупційної поведінки;
- здійснити заходи, спрямовані на створення атмосфери суспільного неприйняття корупції у всіх її проявах.

Виходячи з того, що основними завданнями місцевої влади є забезпечення виконання нормативно-правових актів України та забезпечення прав і свобод громадян на відповідній території, протидія корупції на місцевому рівні повинна передбачати:

- подолання корупційних проявів та причин, що їх породжують, в системі самих органів місцевої влади;

– боротьба місцевої влади з передумовами і наслідками корупційних діянь та створення умов для «антикорупційної культури» населення у відповідному регіоні.

Література:

1. Програма Развития ООН (Региональное Бюро по странам Европы и СНГ) «Борьба с коррупцией в посткоммунистических государствах: практические уроки». URL : <http://www.transparensy.org.ru/>
2. *Шеремет О. С.* Корупція в органах місцевого самоврядування та її запобігання в Україні. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2017. № 1(8). С. 182-192.
3. Корупція і надалі залишається в топ-3 проблем, які турбують громадян України, і толерантність до неї не зменшується : Дослідження. *Ukraine Crisis. Media Center*. URL: <http://uacrisis.org/ua/70043-ukraine-opinions-on-corruption>
4. «Портрети регіонів»: підсумки. зведені дані, порівняльний аналіз між областями. Соціологічна група «Рейтинг» URL: http://ratinggroup.ua/research/ukraine/portrety_regionov_itogi_svodnye_dannye_sravnitelnyy_analiz_mezhdu_oblastyami.

Філіппова Вікторія Дмитрівна,

*доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування
Херсонського національного технічного університету,
кандидат економічних наук, доцент*

ДОКАЗОВА ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РАЦІОНАЛЬНИХ ТА ОБҐРУНТОВАНИХ ДЕРЖАВНИХ РІШЕНЬ

Останнім часом у розвинених країнах світу широко поширився новий підхід до вдосконалення системи державного управління і місцевого самоврядування, в основі якого – розробка і реалізація так званої «доказової державної політики», або «державної політики, заснованої на доказах» (від англ. «Evidence-based policy», або «evidencebased policy-making»). Такий підхід передбачає обґрунтування запропонованих варіантів нормативно-правового регулювання, окремих заходів та заходів соціально-економічної політики за допомогою результатів наукових досліджень, науково обґрунтованих фактів і широкої доказової бази. Застосування «доказового підходу» покликане підвищити якість державного управління, подолати суб'єктивізм

Хмельницька обласна рада
Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова
Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем
публічного адміністрування та децентралізації влади
Науково-дослідного інституту державного будівництва та
місцевого самоврядування
Національної академії правових наук України

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

*III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції,
присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук,
професора, академіка-засновника НАПрНУ,
першого Голови Конституційного Суду України
Леоніда Петровича Юзькова*

(м. Хмельницький, 28 лютого – 2 березня 2020 року)

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
2020

П 68 Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 28 лютого – 2 березня 2020 року). – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. – 462 с.

ISBN 978-617-7572-33-5

У збірнику представлені доповіді, які були подані на III Міжнародну науково-практичну інтернет-конференцію «Правові засади організації та здійснення публічної влади», присвячену світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова, що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 28 лютого – 2 березня 2020 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямів: «Конституційно-правові засади організації та здійснення публічної влади: вітчизняний та зарубіжний досвід», «Проблеми та перспективи реформування територіальної організації публічної влади в Україні», «Адміністративно-правові засади організації та здійснення публічної влади», «Фінансово-правові аспекти організації та здійснення публічної влади», «Місце і роль інформаційного права в діяльності органів публічної влади».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читачський загал.

Організаційний комітет III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Правові засади організації та здійснення публічної влади», присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова, не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

Половніков В. В., Коваль Р. І. Щодо окремих питань оперативно-розшукового забезпечення оперативними підрозділами органів Державної прикордонної служби України кримінально-процесуальної діяльності.....	323
Присяжнюк М. П. Окремі питання правового забезпечення реформи децентралізації в Україні.....	327
Прохоров К. О. Шляхи підвищення ефективності адміністративної відповідальності за порушення порядку подання декларації про доходи ..	330
Пухтинський М. О. Поняття врядування та територіального врядування як нової парадигми розвитку публічної влади та публічного управління в умовах сучасного унітаризму України.....	333
Ракитянська К. К. Положення старости в системі місцевого самоврядування в Україні	336
Рижук І. В. Моделі публічної служби: досвід зарубіжних країн.....	341
Рябко Т. О. Функції органів виконавчої влади в умовах реформування ..	346
Рябовол Л. Т. Державно-громадська модель управління освітою: закріплення у вітчизняному законодавстві.....	349
Саракуца М. О., Подлісник І. С. Міграційне право Європейського Союзу: виклики сучасності	353
Сисоєва І. М., Балазюк О. Ю. Сутність механізму державного фінансового контролю в Україні.....	358
Сікорський М. М., Філіппова В. Д. Механізми фінансової стабілізації місцевого самоврядування: зарубіжний досвід.....	361
Сказко О. М. Вектори підвищення ефективності правового механізму вирішення доменних спорів.....	364
Слободянюк В. В. Участь Державної прикордонної служби України в протидії організованій злочинності	368
Станік С. Р. Зарубіжний досвід конституційно-правової відповідальності парламентаріїв.....	372
Стецюк С. П. Функції Міністерства оборони України як органу публічної влади.....	375
Сторожилова У. Л., Сторожилов Г. М. Цифрова трансформація органів публічної влади	378
Сторожук І. П. Співвідношення національного та наднаціонального інтересу в митній політиці	381
Тараненко Л. С. Державна підтримка сільського господарства в Україні: правові аспекти.....	384